

MEDEDELINGEN VAN DE REDACTIE

JAARBOEK 1965 UITVERKOCHT

Konden wij in het nummer van 22 oktober jl. berichten, dat het *Jaarboek 1965* bijna uitverkocht was, thans delen wij mede, dat de voorraad geheel uitgeput is. Wij hebben opdracht gegeven, van het eerstvolgende *Jaarboek* een groter aantal exemplaren te laten vervaardigen.

Amsterdam, 1 november 1966

REDACTIE

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; deze behoudt zich het recht voor, de stukken te bekorten)

BLINDE KINDEREN HEBBEN TOEKOMST, MITS . . .

Het is onze gewoonte om bij het eerste contact met de ouders van een blind kind, te vragen: hoe komt U aan ons adres? Het antwoord is vaak, dat men van de oogarts hoorde omtrent de mogelijkheden, die het blindenonderwijs biedt. Even vaak blijkt echter dat deze informatie niet door de arts was gegeven, doch na lang zoeken was verkregen via een kennis, die „wel eens gehoord had, dat er inrichtingen waren voor blinde kinderen”.

De laatste groep komt dan ook veelal te laat zijn kind aanmelden. Gedurende het schooljaar 1965/1966 werden 12 leerlingen aangemeld ouder dan 12 jaar. De helft van hen had eigenlijk reeds eerder blindenonderwijs moeten volgen. Uit onwetendheid kwam men nu, doch eigenlijk te laat. Een vader meldde telefonisch zijn zesjarig zoonje aan, blind vanaf de geboorte. Hij had niet geweten, dat blindeninstituten hem hulp bij de opvoeding van dit kind hadden kunnen geven.

Toch wordt vanuit de blindeninstituten reeds veel aan voorlichting gedaan. Advertenties staan regelmatig in dit *Tijdschrift*, voorlichtende folders worden, zowel door het Koninklijk Blindeninstituut als door de Nederlandse Vereniging ter Voorkoming van Blindheid aan alle oogartsen gezonden. Lessen omtrent blindheid worden aan veel opleidingen van wijkverpleegsters door schrijver dezes gegeven. Deze voorlichting vanuit de instituten is van groot belang. Ouders van blinde kinderen staan namelijk hulpeloos én in verwarring tegenover hun opvoedende taak. Hulpeloos, omdat zij hier niet kunnen steunen op de „ervaringsnotie” (LANGEVELD), dus de ervaring van het zelf opgevoed zijn. In verwarring, omdat zij van burens en familie, niet gehinderd door kundigheid ter zake, tegenstrijdige adviezen ontvangen. Bovendien loopt het jonge blinde kind alle kans een abnormale opvoeding te krijgen. De opvoedingsrelatie wordt verstoord door afweerreacties der ouders op hun schuldgevoel ten aanzien van het blindzijn van hun kind. Dit schuldgevoel wordt soms versterkt door huisbezoek van theologiserende ouderlingen en door meningen van buurtbewoners omtrent de relatie tussen venerische ziekten en blindheid.

De afweerreacties op het latente of manifeste schuldgevoel variëren van het ontkennen van het bestaan van het kind (extreme verwaarlozing) of het ontkennen van de blindheid (men eist a.h.w. een normaal zien van het kind) tot een extreme verhewning („Jan lust alleen chocola!”). Spanningen in de huwelijksrelatie ontstaan bij partners die de oorzaak van de blindheid openlijk of bedekt bij de ander veronderstellen. In al deze gevallen is het vroegtijdig contact met een blindeninstituut noodzakelijk. Hoe eerder een maatschappelijk werker of hometeacher van het Instituut met

het gezin in aanraking komt, des te groter de kans, dat het blinde kind een normale opvoeding zal krijgen. De maatschappelijk werker van het blindeninstituut zal vanuit zijn ervaring de afweerreacties herkennen en trachten te normaliseren. Hij geeft de ouders hun natuurlijk zelfvertrouwen in hun opvoedende taak terug, en hij is de vraagbaak voor alle andere opvoedingsmoeilijkheden in deze bijzondere situatie.

Hij tracht een gewone kleuterschool te vinden en nodigt de kleuterjuffrouw uit tot hospiteren aan het blindeninstituut, zodat de blinde kleuter die schooltijd vanuit het eigen gezin kan doorbrengen in een gewone kleuterschool. Op den duur worden de ouders vertrouwd gemaakt met het begrip blindeninstituut, zij komen er kijken, en aan het einde van de kleuterschooltijd gaat het kind over naar het Instituut. Eventueel zijn de ouders door onze bemiddeling gaan verhuizen, zodat ook dan het kind vanuit huis blindenonderwijs kan volgen.

Bij een te late verwijzing ontbreekt al deze hulp, met alle kans op een ongunstige ontwikkeling van het blinde kind. Waar een kind ten onrechte nog langer van passend onderwijs verstoken blijft, wordt deze situatie geprolongerd. Komt het kind ten langen leste wel bij een blindeninstituut terecht, dan moet het op een niet meer passende leeftijd vrijwel opnieuw beginnen met de leerstof, nl. het leren van braille-lezen en -schrijven, en het daaraan voorafgaande leren tactiel en auditief adequaat waar te nemen en zich te oriënteren.

Op de school van het Koninklijk Blindeninstituut is het leerprogramma gelijk aan dat van een gewone school, met dit verschil, dat geschreven en gelezen wordt via het braille-systeem. Na 6 à 7 jaar is de lagere-schoolopleiding voltooid, en kan men kiezen tussen de eigen Mulo-opleiding (Mulo-A met wiskunde of Mulo-A met handelsvakken), de eigen lagere technische school (opleiding tot metaalbewerker) of de telefoonklas. Aan het eind van de cursus doen de leerlingen de normale examens en zij ontvangen dan de officiële diploma's. Enkele leerlingen met voldoende intelligentie gaan na de Mulo naar de hoogste klassen van h.b.s. of gymnasium en kunnen daarna universitair onderwijs volgen. Reeds meer dan tien jaar volgden onze leerlingen hoger onderwijs. Tijdens het verblijf op het instituut leren zij behalve schoolvakken ook „stokwandelen”, waardoor zij zich zelfstandig kunnen verplaatsen; zij doen aan judo (zelfvertrouwen!), muziek, dansen en andere vormen van vrijetijdsbesteding. Het instituut tenslotte verzorgt hun eerste betrekking en, zo nodig, een kosthuis.

Hoe later echter een kind op ons instituut komt, des te geringer zijn zijn kansen om zo goed mogelijk geschoold en ontwikkeld te worden. Er hapert nog wat aan de tijdige verwijzing van blinde kinderen. Kinderen met een visus kleiner dan $\frac{1}{10}$ zijn op blindenonderwijs aangewezen. Mijns inziens is het verwijzen de taak van de behandelend arts. Moge dit ingezonden stuk hiertoe bijdragen.

Een blind kind heeft toekomst, mits het tijdig naar een blindeninstituut wordt verwezen.

Huizen (post Bussum)
Amersfoortsestraatweg 180

E. C. VAN DER KLEIJ,
adjunct-directeur
Koninklijk Blindeninstituut

HET LIJDEN DAT MEN VREEST

Met bijzondere belangstelling heb ik de bijdrage in dit *Tijdschrift* gelezen van de collegae GIEL en VAN DER LUGT (1966). Het zij mij vergund enkele kritische opmerkingen te maken.